

گام بزرگ رفع تحریم‌ها

باش تا صبح دولتت بدمد کین هنوز از نتایج سحر است

گفت‌وگو با دکتر علیمردان شیبانی - نایب رئیس هیئت مدیره انجمن صنایع نساجی ایران و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران

اشاره:

مسائل مربوط به عرضه محصولات پتروشیمی در بورس کالا، نوسانات نرخ ارز و مشکلات گشایش اعتبار، تبعات فاجعه آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو بر صنعت نساجی و پوشاک و لغو تحریم‌ها، مسائلی بودند که طی انجام مصاحبه با نایب رئیس انجمن صنایع نساجی ایران در یک عصر زمستانی با گشاده‌روئی و بردباری و امید به آینده همیشگی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. دکتر شیبانی که همیشه به دیدن نیمه پر لیوان اعتقاد کامل دارد و دغدغه حفظ اشتغال جوانان برومند این سرزمین مقدس را در واحدهای تولیدی در مصاحبه‌های مختلف متذکر می‌شود؛ ابراز داشت: «بسیار بسیار کم لطفی است که فکر کنیم برجام بر اقتصاد و تولید و صنعت کشور اثرگذار نبوده و تلاش تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای بی‌نتیجه می‌باشد. این اعتقاد همان قدر از واقعیتها به دور است است که اعلام می‌شد تحریم‌ها ورق پاره‌ای بیش نیست؛ درحالی‌که همگان می‌دانیم تحریم‌ها از یک ورق فولاد آبدیده نیز سنگین‌تر بود!» متن کامل این گفت‌وگو از نظرتان می‌گذرد.

پتروشیمی و بورس کالا

کرد که صادرات به مراتب به نفع پتروشیمی‌هاست تا فروش داخلی و متأسفانه این رویه به نوعی سیاست اعلام شده از سوی دولت محترم عنوان شد. من هم ضمن اعتقاد کامل به ارزش صادرات کالای نهایی و نه خام فروشی معتقدم ابتدا باید چرخه ارزش افزوده را در داخل کشور با تامین مواد اولیه، تکمیل سپس برنامه‌های صادراتی را تدوین و اجرایی نماییم.

در شرایط فعلی عرضه محصولات پتروشیمی در بورس کالا، اقدامی کاملاً منطقی و موثر است زیرا در غیر این صورت با آشفته بازار گسترده‌ای مواجه خواهیم شد که قبل از این اقدام تجربه شده بود. قطعاً تمام دوستان و همکاران به یاد دارند پیش از عرضه مواد اولیه پتروشیمی در بورس، برای تهیه مواد اولیه باید ساعت‌های متمادی پشت درب واحدهای پتروشیمی در صف انتظار می‌ایستادیم و در نهایت هم می‌شنیدیم که فعلاً روی این گرید نیستیم و یا برای فلان گرید تولید می‌کنیم و محصول مورد تقاضای شما را نداریم! اما نکته تأسف‌آور این بود که ساعاتی بعد، واسطه‌های

آنقدر از کم لطفی دوستان فعال در پتروشیمی (که به هر صورت تلاششان در جهت خود کفایی و تولید داخلی قابل تقدیر و قدردانی است) نسبت به صنایع پایین دستی از جمله نساجی، گلایه‌مند هستیم که هر چه بگوییم، کم گفته‌ایم! سخن مشخص صنعتگران نساج و بطور کلی همه مصرف‌کنندگان در زمینه مواد پتروشیمی این است که اگر امروز برای تولید در داخل کشور و حفظ اشتغال نیازمند مواد اولیه تولید داخل کشورمان هستیم، چرا اجباراً به سمت واردات همان کالایی که از داخل به خارج صادر می‌گردد، سوق داده می‌شویم؟ خوب می‌دانیم در شرایط فعلی، هنوز گشایش اعتبار و انتقال پول به سایر کشورها، از طریق سیستم بانکی کار دشواری است. آیا انتظار زیادی است که بخواهیم مواد اولیه پتروشیمی را از واحدهای داخلی تهیه و تامین کنیم؟! و نه از خریدارانشان در کشورهای مثل ترکیه و ... آن هم با قیمتی ارزان‌تر.

هفته پیش یکی از فعالان محترم صنعت پتروشیمی در مصاحبه رادیویی به صراحت اعلام

واقعیت این است که در کشور با مشکلات ارزی مواجهیم و راه حل منطقی را حرکت به سمت نظام تک نرخی می‌دانم. منتها به شرطی که ارز تک نرخی قابل دسترس باشد نه این که نرخ ارز تک نرخی □ تومان و غیر قابل دسترس باشد و تولیدکننده باز هم برای رفع نیازهای اولیه خود، چاره‌ای جز تهیه ارز به نرخ A به علاوه هر عدد دیگری نخواهد داشت. به این ترتیب شاهد فساد و رانت دوباره خواهیم بود.

همیشه حاضر در صحنه تماس می‌گرفتند و همان محصول مورد نیاز ما را که پتروشیمی‌ها می‌گفتند فعلاً نداریم با قیمتی بمراتب بالاتر پیشنهاد می‌دادند! خوشبختانه ورود مواد پتروشیمی در بورس، منافع صنایع پایین دستی را تا حدودی تأمین کرد اما همان طور که در جلسه اخیر هیئت مدیره انجمن صنایع نساجی با جناب آقای مهندس نعمت‌زاده - وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت - عنوان کردیم باید عرضه محصولات پتروشیمی مورد کنترل قرار گیرد. عرضه قطره چکانی این مواد که روش هفته‌ها و ماه‌های اخیر بوده نتیجه‌ای جز بروز این مشکلات نخواهد داشت و واقعیت این است که قیمت یک محصول و کالا را عرضه و تقاضا تعیین می‌کند؛ نمی‌توان عرضه را به صورت قطره چکانی انجام داد و انتظار داشت که در برابر تقاضای واقعی صنعت قیمت ثابت بماند و یا پای واسطه‌ها و دلالها قطع شود. متأسفانه ضربه

اصلی این عملکرد متوجه صنایع پایین دستی و در نهایت مصرف کننده نهایی خواهد شد زیرا بالا رفتن قیمت مواد اولیه به افزایش قیمت تمام شده تولید منجر می‌شود و در شرایط کنونی با توجه به قدرت خرید پایین جامعه صدمه مجدد این عملکرد منجر به توقف چرخه تولید و به تبع آن بیکاری کارکنان واحدهای پایین دستی خواهد گردید.

این که سیاست‌های مربوط به قیمت‌گذاری و یا میزان واقعی عرضه محصولات پتروشیمی باید توسط چه نهاد و سازمانی کنترل شود، نمی‌دانیم! کدام سازمان باید به مجتمع‌های پتروشیمی اعلام کند موظفند هر هفته با توجه به نیازهای صنایع پایین دستی به مواد اولیه، چه حجمی از محصولات خود را عرضه کنند و چه حجمی صادرات داشته باشند؟! اطمینان داشته باشید در صورت روشن شدن این موضوع، بازار متلاطم و آشفته فعلی، آرام‌تر خواهد شد.

لازم به ذکر است در این شرایط تفکر خروج مواد پتروشیمی از بورس کالا، تفکر بسیار دور از منطق و غیر موجهی است که مصرف‌کنندگان واقعی را با مشکلات فراوان و سنگین روبرو خواهد کرد؛ شاید اگر مواد پتروشیمی از بورس خارج شود برای چند هفته و به صورت تصنعی، عرضه کافی با قیمت مشخص و مناسب عملی گردد اما به طور قطع دیری نخواهد گذشت باز هم داستان تلخ ایستادن در صف خرید مواد اولیه و معامله اجباری با

واسطه‌ها و سوء استفاده‌های آنچنانی تکرار خواهد شد.

به این مورد هم باید اشاره کنم مساعدت‌های صحیح و منطقی زیادی به مجتمع‌های پتروشیمی هم از نظر نرخ خوراک و هم محاسبه نرخ ارز صورت می‌گیرد. این انتظار وجود دارد که اگر به صنایع بالادستی همچون پتروشیمی‌ها کمک می‌شود، اندکی هم صنایع پایین دستی مورد لطف قرار گیرند؛ ما (صنایع بالادستی و پایین دستی) که در دو کشور مختلف زندگی نمی‌کنیم بلکه هموطن یکدیگر هستیم و دلیلی ندارد یک صنعت که از منابع خدادادی کشور حسن استفاده را می‌کند مورد توجه خاص و ویژه قرار گیرد و نسبت به مسائل و مشکلات صنعت دیگر که مصرف کننده همان مواد تولیدی است در این حد کم‌توجهی شود!

نوسانات نرخ ارز و تصمیمات دولت برای

گشایش اعتبار

باید یادآور شوم که نرخ را عرضه و تقاضا تعیین می‌کند. روی کاغذ نمی‌توان اعلام کرد باید نرخ ارز ۳ هزار و ۶۰۰ تومان باشد؛ منابع ارزی کشور، محدود هستند اگر چه تیم دیپلماتیک کشور، ما را از گردنه صعب‌العبور تحریم نجات دادند و اگر این تحریم‌ها، برطرف نمی‌شدند به عنوان مثال نمی‌توانستیم نفتمان را صادر کنیم و ارز آن را وارد کشور کنیم فاجعه‌ای در اقتصاد کشور به وقوع

قرار دارد؟! مبادا خدای ناکرده آتش سوزی پلاسکو محملی برای واردات مجدد و بی‌رویه پوشاک به کشور شود. نگرانی فعالان صنعت نساجی و پوشاک همین موضوع است. بارها در مصاحبه‌های مختلف به این موضوع اشاره کرده‌ام که واردات هر کیلو کالایی که در داخل کشور تولید می‌شود؛ چه بصورت رسمی و چه قاچاق یعنی بیکاری ۳-۲ نفر از جوانان هموطنان و ظلمی خواهد بود که آیندگان بابت آن ما را نخواهند بخشید.

به‌طور رسمی از سوی انجمن صنایع نساجی اعلام کرده‌ایم از انجام هر گونه کمک و حمایتی برای حل مشکلات منطقی فعالان پلاسکو؛ دریغ نخواهیم کرد اما هشدار می‌دهیم که نباید بگذاریم عده‌ای بر موج احساسات مردمی سوار شوند و تصمیم نادرست اقتصادی اخذ شود.

در این جا می‌بایستی در برابر جان‌فشانیه‌های آتش نشانان پاک بازمان که جانشان را در این حادثه در طبق اخلاص گذاشته سر تعظیم فرود آورد و از خداوند بزرگ برای همه آنان علو درجات را مسئلت نماییم. وظیفه انسانی همه ما حکم می‌کند که در این شرایط نگذاریم لطمه روحی دیگری به خانواده‌های این مردان بزرگ وارد گردد.

دستورالعمل وزیر صنعت پیرامون نحوه

فعالیت برندهای خارجی در کشور

دستورالعمل‌های صادر شده همگی منطقی، مناسب و موجه هستند اما در اجرا باید دید تا چه میزان موفق بوده‌ایم؟! اخیراً به این نتیجه رسیده‌ایم که در مورد کنترل قاچاق و فعالیت قانونی برندهای خارجی در کشور، اقدامات موثری در حال اجراست. فرصت مناسبی است تا از تلاش‌ها سرکارخانم نصراللهی- مدیرکل سابق دفتر نساجی وزارت صنعت- در این خصوص قدردانی به عمل آید. ایشان به همراه همکاران من در هیئت مدیره انجمن صنایع نساجی تلاش‌های بسیاری درمورد کنترل قاچاق منسوجات به عمل آوردند. اما معتقدم علی‌رغم تمام تلاش‌های مستمر، این حجم گسترده قاچاق نمی‌تواند از طریق کوله‌بری و چمدان همراه مسافر

کار صرافی‌ها نیست و می‌بایستی اینگونه نقل و انتقالات از طریق سیستم بانکی انجام شود.

فاجعه آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو و

تبعات آن بر صنایع نساجی و پوشاک

ابعاد انسانی و روانی این فاجعه بسیار عمیق است، ساختمان پلاسکو در قلب شهر تهران قرار داشت و روزانه، هزاران نفر در حال رفت و آمد به این ساختمان بودند؛ برداشت اولیه من از فاجعه پلاسکو این بود که تعداد قابل توجهی از واحدهای کوچک تولیدی در آتش سوختند و از بین رفتند در صورت صحت این برداشت لطمات بسیاری بر پیکر صنعت پوشاک کشور وارد می‌کرد اما خوشبختانه شنیدم که واحد تولیدی در این ساختمان وجود نداشت و اغلب فعالان به صورت بنکداری و مرکز پخش پوشاک به سراسر کشور فعالیت می‌کردند. نهادهای مرتبط دولت و شهرداری‌ها پیشنهاد استقرار این عزیزان را در مکان‌های دیگر مطرح کرده‌اند تا در شب عید، بتوانند به کسب و کار خود ادامه دهند. بنابراین بنظرم تقاضا برای مصرف پوشاک در کشور دچار نوسان خاصی نخواهد شد. بنکداران پلاسکو با حمایت دولتمردان و نهادهای ذی‌ربط در مکان‌های مشخص شده استقرار می‌یابند تا بتوانند مشتریان شب عید خود را تأمین کنند و بدون شک کارخانجات تولیدی نیز بر اساس فرهنگ غنی و سخاوتمندانه ایران زمین مساعدت لازم را در جهت تأمین کالای مورد نیاز این عزیزان به عمل خواهند آورد.

توجه فرمائید که نباید از حادثه تلخ پلاسکو، سوءبرداشتی صورت گیرد به این معنی که در روزنامه خواندم که خسارت وارده بر کالاهای موجود در پلاسکو را رقمی بسیار نجومی و کلان عنوان کرده‌اند؛ اگر این رقم بر تعداد واحدهای مستقر (حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ واحد) تقسیم شوند، سهم هر واحد ۳ میلیارد تومان خواهد شد، اولین سوالی که در ذهن شکل می‌گیرد این است که این حجم انبوه کالا از چه محلی تأمین شده است؟ آیا ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در جریان چنین رقمی

می‌پیوست ولی هنوز در آمدها و نقل و انتقالات ارزی کشور حالت طبیعی به خود نگرفته؛ البته باید اذعان داشت که امروز شرایط بسیار بهتر از گذشته شده و هیچ شکی در این موضوع نیست.

در جلسه مشترک انجمن نساجی با وزیر محترم صنعت، این موضوع مطرح شد که نرخ هنگام گشایش اعتبار را (که قرار شد بین ۱۰ تا ۱۵ درصد باشد) بر مبنای دلار ۳۶۰۰ تومان محاسبه کنند و الباقی هنگام مبادله اسناد، تضمین همین رقم ۳۶۰۰ تومان باشد (حتی اگر نرخ ارز بالاتر رفته باشد) مگر این‌که شاهد کاهش نرخ ارز باشیم که در این صورت، نرخ پایین ملاک محاسبه قرار گیرد اما متأسفانه دستورالعمل ابلاغ شده دارای چندین تغییر کوچک و بزرگ است. نخست این‌که رقم ۳۶۰۰ تومان با قید «علی‌الحساب» مشخص شده است. دوم این‌که واژه «نرخ روز تسویه حساب» مورد استفاده قرار گرفته پس در واقع مشکلی حل نشده است! مشکل بزرگ مصرف‌کنندگان ارز این است که نمی‌دانند قیمت نهایی کالایشان چه میزان است! اگر به‌عنوان یک تولیدکننده از قیمت تمام شده محصول خود مطلع نباشیم آن را با چه نرخی به فروش برسانیم؟ بر چه مبنایی قرارداد صادراتی منعقد کنیم؟

واقعیت این است که در کشور با مشکلات ارزی مواجهیم و راه‌حل منطقی را حرکت به سمت نظام تک نرخی می‌دانم منتها به شرطی که ارز تک نرخی قابل دسترس باشد نه این‌که نرخ ارز تک نرخی A تومان و غیرقابل دسترس باشد و تولیدکننده باز هم برای رفع نیازهای اولیه خود، چاره‌ای جز تهیه ارز به نرخ A به علاوه هر عدد دیگری نخواهد داشت. به این ترتیب شاهد فساد و رانت دوباره خواهیم بود.

بانک‌ها نیز در مبادلات ارزی باید با سیستم اقتصادی و تولیدی کشور همکاری کنند زیرا صرافی‌ها ی مجاز نقششان و زمینه فعالیتشان تأمین نیازهای روزانه متقاضیان سفر و امثال آن با حجم اندک است اما انتقال میلیون‌ها دلار برای خرید ماشین‌آلات صنعتی و یا مواد اولیه

تنها راه مبارزه با قاچاق را اصلاح نرخ ارز می‌دانم تا سودآوری قاچاق به حداقل برسد و فرصت مساوی میان تولیدکننده خارجی و داخلی به وجود آید. در این میان اگر کیفیت و قیمت محصولات داخلی بهتر و مناسب‌تر از مشابه وارداتی باشد، تولیدکننده ایرانی سود خواهد برد و در میدان باقی خواهد ماند در غیر این صورت چاره‌ای جز حذف شدن نیست.

صورت گیرد بلکه منطق حکم میکند که بپذیریم چنین حجمی در قالب واردات کانتینرهای متعددی است که از مبادی رسمی کشور وارد می‌شوند. مسلماً کانتینر را نمی‌توان از چشمان مأموران دلسوز گمرک دور نگهداشت، جناب وزیر در مورد مبارزه با قاچاق کالا و دستورالعمل فعالیت برندهای خارجی در کشور بسیار حساس هستند که قطعاً این موضوع اثر مثبتی بر کنترل و محدودیت بیشتر قاچاق خواهد داشت. بنده در اینجا بیان نغز و پر معنای وزیر مدیر، پر تلاش و دوست داشتنی امور اقتصادی و دارایی را عنوان می‌کنم که «نهال تولید داخلی با وجود قاچاق کالا نمی‌تواند به درختی تنومند تبدیل شود. «کاش همه ما این سخن نغز وزیرمان را به صورت

تابلویی زیبا روی میز کارمان بگذاریم و به آن واقعاً عمل کنیم.

تأثیرات لغو تحریم‌ها و برجام بر صنعت نساجی

بسیار بسیار کم لطفی است که فکر کنیم برجام بر اقتصاد و تولید و صنعت کشور اثرگذار نبوده و تلاش تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای بی‌نتیجه بوده است این بیان به همان قدر دور از منطق است که اعلام می‌شد تحریم‌ها ورق پاره‌ای بیش نیست؛ در حالی که همگان می‌دانیم تحریم‌ها، از یک ورق فولاد آبدیده سخت‌تر بودند!

در حال حاضر بسیاری از مسائل و مشکلات ناشی از تحریم‌ها برطرف شده است و هر چه جلوتر برویم باز هم این مشکلات بیشتر و بیشتر مرتفع خواهند شد. فراموش نکنیم که اثرات مخرب یک تصمیم غلط چند ساله را یک شبه نمی‌توان بر طرف کرد ولی حداقل به صورت ملموس می‌توانیم از امکان نوسازی ناوگان هوایی مان که قبلاً حتی یک پیج آن را مجاز به واردات نبودیم و یا صادرات رو به افزایش نفت کشور و جابجایی رسمی ارز آن و صدها مورد دیگر نام برد.

البته بانک‌های کشور هنوز در زمینه گشایش

اعتبار امکانات لازم و آزادی عمل چندانی ندارند و کماکان در این قسمت سایه تحریم‌ها مشاهده می‌شود که امیدواریم و مطمئن هستیم به تدریج محدودیت‌های نقل و انتقال پول از طریق بانک‌ها نیز برطرف شود.

کلام آخر؟

اطمینان داشته باشید رفع تحریم‌ها یک گام بسیار بزرگی بود که برداشته شد و باید به دولت جناب آقای دکتر روحانی (به ویژه تیم دیپلماتیک دولت)، خدا قوت و دست مریزاد گفت.

«هیچ کس منتظر خواب تو نیست که به پایان برسد...»

لحظه‌ها می‌آیند سال‌ها می‌گذرند و تو در قرن خودت می‌خوابی

هیچ پروازی نیست برساند ما را به قطار دگران

و به قرن ۲۰۰۰

مگر اندیشه و علم

مگر انگیزه و عشق....

مگر آئینه و صلح

و تقلا و تقلا و تلاش....»

ملت بزرگ ایران چون همیشه پایدار و سر بلند باشند.

